

Datum: 26.07.2026

Medij: Kurir

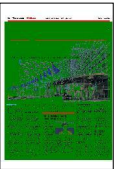
Rubrika: Politika

Autori: EUpravo zato

Teme: Evropska komisija

Napomena:

Površina: 757

Naslov: Superutorak

Strana: 12

Superutorak

DRŽAVE KANDIDATI RAZLIČITO NAPREDUJU, ALI VRATA EU OSTAJU OTVORENA

Politika proširenja je ponovo u vrhu prioriteta u Briselu

EUpravo zato

Četiri međuvladine konferencije u jednom danu, sa Crnom Gorom, Albanijom, Ukrajinom i Moldavijom, obeležile su 14. jul kao jedan od najznačajnijih dana za politiku proširenja Evropske unije poslednjih godina.

Evropska komesarka za proširenje Marta Kos nazvala je ovaj dan „superutorak“, ocenjujući da činjenica da su četiri zemlje istog dana napravile korake u pristupnom procesu predstavlja snažan signal da se proširenje vrtilo među strateške prioritete Evropske unije.

Međutim, iza zajedničkog političkog signala kriju se veoma različite pozicije država kandidata.

Dok Crna Gora nastavlja da učvršćuje status najnaprednije zemlje kandidata, Albanija ubrzano zatvara pregovaračka poglavlja, Ukrajina i Moldavija na-

preduju uz snažan geopolitički impuls, a Srbija čeka naredni korak u pregovorima.

Još mnogo obaveza

Crna Gora ostaje država kandidat sa najvećim napretkom u pristupnom procesu. Na pomenutoj konferenciji u Podgorici je privremeno zatvorila još dva pregovaračka poglavlja 8 i 9, koja se odnose na konkurenciju i carinsku uniju. Time je broj privremeno zatvorenih poglavlja povećan na 16 od ukupno 33.

Napredak Crne Gore u Briselu se posmatra kao dokaz da proširenje može da funkcioniše kada postoji politička volja i kontinuitet reformi. Ipak, privremeno zatvaranje poglavlja ne znači automatski završetak pregovora, jer država mora da nastavi da ispunjava sve kriterijume do konačnog pristupanja.

Evropski zvaničnici posebno naglašavaju da će za

završnu fazu procesa ključne biti reforme u oblasti vladavine prava, posebno

pravosuda, borbe protiv korupcije i jačanja institucija.

REFORME I ZASLUGE

Gde je Srbija u novoj dinamici proširenja?

● Srbija nije učestvovala u međuvladinim konferencijama. Države članice nisu uspele da postignu konsenzus o otvaranju Klastera 3, uprkos preporuci Evropske komisije da je Srbija za to tehnički spremna. Pregovori Beograda sa EU formalno nisu zaustavljeni, ali poslednjih godina nema novih otvaranja pregovaračkih klastera. Evropska komisija i države članice kao ključne oblasti za napredak i dalje navode reformu pravosuđa, vladavinu prava, borbu protiv korupcije, slobodu i pluralizam medija, usklađivanje sa zajedničkom spoljnom i bezbednosnom politikom EU i napredak u dijalogu Beograda i Prištine. Evropska komesarka za proširenje Marta Kos više puta je ponovila da proces ostaje zasnovan na zaslugama.

EPA/ROMALO WITTEK

Veliki korak napred

Za Albaniju je 14. jul predstavljao važan trenutak kad su privremeno zatvorena tri pregovaračka poglavlja: 25 - nauka i istraživanje, 26 - obrazovanje i kultura i 30 - spoljni odnosi.

Ovo je bio prvi put da je Albanija prešla iz faze otvaranja u fazu zatvaranja poglavlja, što predstavlja važan pokazatelj napretka u pregovaračkom procesu. Brisel ovaj napredak vidi kao rezultat sprovedenih reformi, ali i kao signal drugim državama kandidatima da se konkretni pomaci ostvaruju kroz ispunjavanje kriterijuma, a ne samo političke deklaracije.

Geopolitička dimenzija

Za Ukrajinu i Moldaviju, koje su status kandidata dobile 2022. godine, nakon početka rata u Ukrajini, 14. jul predstavljao je nastavak ubrzanog približavanja EU. Obe zemlje otvorile su Klaster 6 - spoljni

odnosi. Njihov napredak pokazuje promenu evropskog konteksta u smislu da se proširenje više ne posmatra samo kao tehnički proces usklađivanja zakonodavstva već i kao pitanje bezbednosti, političke stabilnosti i strateškog interesa Unije.

- Svaka zemlja napreduje je sopstvenim tempom, u skladu sa reformama koje sprovodi i rezultatima koje ostvaruje - poručila je Kosova.

Šta je pokazao „superutorak“ proširenja

Evropska unija želi da zadrži novi zamah politike proširenja, ali se istovremeno pokazalo i da države kandidati više ne napreduju istim tempom.

Poruka 14. jula nije bila samo da su vrata Evropske unije otvorena već i da će brzina prolaska kroz njih zavisiti od reformi, političke volje i sposobnosti svake zemlje kandidata da ispunji uslove za članstvo.

